

الشمس
الشرقية

بخش دوم :

مهارت افزایی تقویت تقوا

اهداف این دوره با فعال
شدن قوه استطاعت و
تشخیص خیر محقق می
شود

دوره اول

دوره دوم (دوره گذار)

دوره سوم

تاثیرپذیری و
وابستگی

عدم تشخیص نفع و
ضرر

حدی از اختیار در
تشخیص نفع و ضرر

از طریق رشد انواع تفکر

تشخیص خیر و شر با عقل فطری

مواجهات ساده تر
فرصتی برای والدین جهت رشد بلوغ عقلی فرزندان

شکوفایی عقلی

دارای توان اختیار
در تشخیص نفع و ضرر
و صلاح و فساد

الْوَلَدُ سَيِّدٌ سَبْعَ سِنِينَ و عَبْدٌ سَبْعَ سِنِينَ

عبودیت در این دوره : در اثر تفکر از طریق

تفصیل دهی
ترجیح دهی
تعیین
گزینش
تحقق

خیر گزینی

رعایت باید و نباید های عاقلانه

- نه تفویض نه اجبار
- فهم نفع و ضرر متناسب با جنس و سن

خیر چیست ؟

چه طور می توان به خیر رسید ؟

اختیار چیست ؟

اختیار و انتخاب چه تفاوت هایی دارند ؟

راهبرد اول:

توجه دادن به معنای خیر

✓ اهمیت آشنا بودن مربی یا والدین با مفهوم خیر

✓ ارتباط فهم خیر و هدایت در انسان

✓ خیر در قرآن

✓ واژگان مقابل خیر

تا شر شناخته نشود به خیر هم دسترسی نخواهیم داشت...

قرار دادن مصادیق اشتباه در کنار گزینه های درست

فعال شدن توان مقایسه و تفکر و دسترسی بهتر و بیشتر به خیر

✓ ارتباط خیر با انتخاب و اختیار

✓ ارتباط خیر با انواع تفکر

معنای خیر

• نفعی که با مقایسه بین چند چیز بر اساس اولویت ترجیح داده

می شود.

اگر اولویت حکم خدا باشد آن نفع حقیقی خواهد بود .

راهبرد دوم :

توجه دادن به معنای اختیار

اختیار : پذیرش خیر (پذیرش آگاهانه در دستیابی به نفع)

چه وقت انسان در معرض انتخاب است؟

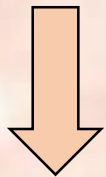
مواجهه با نیاز

بررسی راه های رفع نیاز

تفکیک امور، اولویت بندی و ترجیح

توان برگزیدن: گزینش (اراده)

قدرت تشخیص حقایق

شناخت نفع و ضرر حقیقی

از مهمترین آموزش های این دوره : آموزش نفع و ضرر حقیقی

این آموزش:

✓ باید متناسب با توان و ظرفیت این دوره باشد.

توان این دوره تفکر و فهم نفع و ضررهای فطری است.

✓ باید در قالب بازی، خلاقیت، شادی و ... آموزش داده شود.

✓ باید به تفاوت دختران و پسران توجه کرد.

فعالیتی در باب فعال شدن توان اختیار:

❖ تقسیم وظایف و برعهده گرفتن مسئولیت : کسب توانمندی و فهم بهتر اختیار

❖ ایجاد موقعیت های انتخاب آزاد :

عدم اجبار در کارهایی که می توان آزادانه انتخاب داشت.

این کار منجر به شکوفایی تفکر، خلاقیت، فهم اختیار و انجام کار با میل و رغبت می شود.

راهبرد سوم :

تقویت اختیار با فعال نمودن تفکر و تعقل

فکر : طی مسیر نیاز تا رفع نیاز

با قوه فکر انسان به معنای خودمانی حساب کتاب می کند گزینه انتخابی را بالا پایین می کند نفع و ضررش را در نظر می گیرد.

اگر برای رسیدن به خیر این کار را انجام دهیم به آن تفکر گوئیم در غیر آن تفکیر است.

تفکر :

دیدن راهکارهای مختلف، اولویت بندی، ترجیح و تمایز،
رجوع به معیار عقلی، راهنمایی به سمت حقایق

تفکر عامل رسیدن به علم و معرفت

اهمیت جهت در تفکر: تفکر خیرگزین

نقش مربی در هدایت تفکر نوجوان: مهارت فکری مربی و اولویت قرار دادن آموزش انواع تفکر

برای نوجوان

تعقل: اولویت بندی، توان رجوع به معیارهای حقیقی، قدرت مشاهده حق،
رویت عقلی، تصمیم گیری براساس حکم خدا

عقل، خیر را انتخاب می کند.

عقل، حق و باطل را تشخیص میدهد.

✓ در دوره دوم باید بستری مهیا کرد تا فرد بتواند با تفکر در مواجهات خود به گزاره
های درست و حقیقی رجوع کند.

راهبرد های مهم این دوره برای فعال شدن تفکر و تعقل:

✓ رجوع به معیار و ملاک

✓ شناسایی نفع و ضررها

✓ طبقه بندی

✓ مثال زدن

✓ رد یک نظریه با مثال

✓ شفاف سازی موضوعات

✓ شناسایی پیش فرض ها

✓ آوردن دلیل و استدلال

✓ داشتن پاسخ های متعدد

✓ انتخاب بهترین راه با استدلال

نمونه هایی از اجرای راهبردها برای فعال کردن تفکر و تعقل

✓ پروژه اعضای بدن:

توجه به اعضای بدن همراه با کارکرد و غایت آن ← حفظ سلامتی و شکر هریک از اعضا
با فعال کردن تفکر

✓ القای هدفمندی در انجام هر کار:

طرح سوال درباره کارها و تبادل نظر پیرامون آن ← دوری از بی هدفی و جوزدگی
مشخص کردن غایت و دور نمای هر تصمیم
پیامد بی توجهی به برنامه ای خاص

فهم تناسب آن کار با اهداف ← افزایش رغبت به انجام کارها

انتخاب های درست ←

وظیفه مربی :

✓ دارا بودن صفاتی همچون هدفمندی، باانگیزه بودن، دوست داشتنی و آموزش مباحث مربوط به جزئیات کار

خود و داشتن روش های مناسب

✓ برنامه ریزی اردو ها و اجرای برنامه ها با توجه به نیاز و شرایط برای نوجوان توسط مربی

وظایف مربی در ارتباط با نوجوان

✓ بیان دلیل یا فایده خواندن هر درس یا انجام هر کار به صورت جزئی

✓ توجه به اجل در انجام هر کار:

❖ زمانی که انسان برای انجام کارها وقت دارد و
❖ مدت زمان یادگیری هر درس و تکالیف مربوطه

✓ تعیین اهداف شرکت در کلاس ها و فعالیت های توجه دادن نوجوان به زمان معین در انجام یک فعالیت برای رسیدن به هدفی مشخص و تلاش برای ادامه برنامه تا انتها

✓ توجه دادن نوجوان به انتخاب فعالیت ها متناسب با هدف اصلی اش خصوصا در ایام تابستان و اوقات فراغت
✓ عدم نیمه کاره گذاشتن فعالیت ها با توافق قبلی میان مربی و نوجوان

راهبرد چهارم :

ارتقای فهم نفع و ضرر به عنوان زمینه ساز
انتخاب خیر

نفع آنچه نیاز را برطرف می کند.

ضرر آنچه مانع از رسیدن به نیاز است.

هرچه نیازها وسیع تر شوند نفع و ضرر هم دامنه بیشتری پیدا می کند.

با توجه به معنای خیر، اختلال در فهم نفع و ضرر در انتخاب خیر

یا شر تاثیر می گذارد.

علت انحراف در فهم نفع و ضرر نوجوانی :

❑ محیط و روابط اجتماعی

❑ منابع اطلاعاتی نامناسب اعم از رسانه ها

❑ فقدان مهارت های تفکر و تعقل

❑ عدم توان کنترل درونی و عدم کنترل غرایز

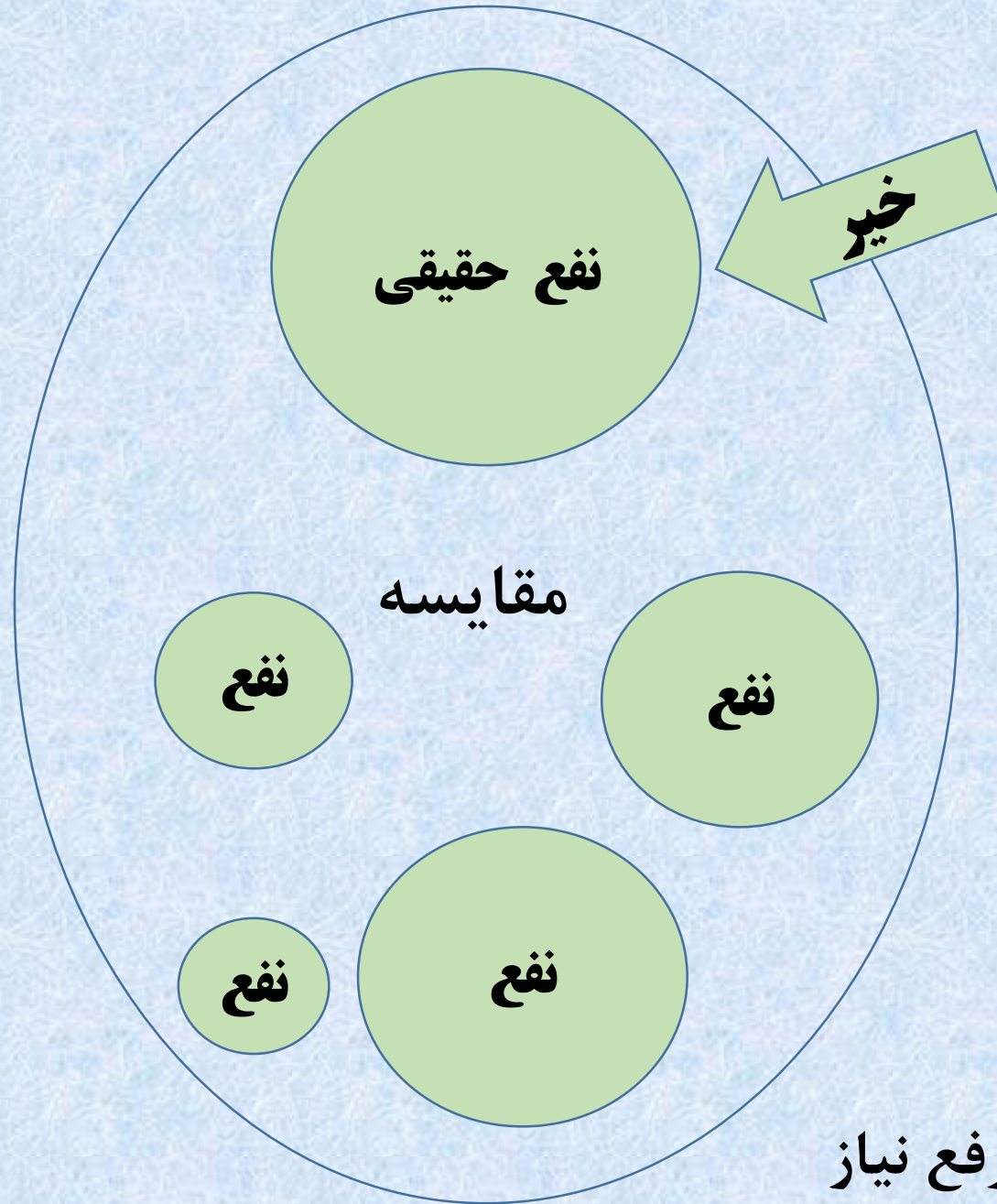
❑ فقدان میزان و معیار

▪ قرار گرفتن لذت های
زودگذر به عنوان
میزان خیر

▪ تکیه به معیار های
بدون مبنا

بروز رفتارهای
ناصواب

نیاز

با استفاده از علم، تفکر و
تعقل خیر ترجیح داده می
شود.

راه های رفع نیاز

راهبرد پنجم :

مهارت برخورد با نزاحم نفع و ضرر

پذیرش موضوع تراحم نفع و ضرر

در زندگی نمی توان به همه خواسته ها رسید ...

تحمل برخی ضررهای کمتر برای رسیدن به منفعت بالاتر

